

INHOUD

Welkom in Japan 6

Iconisch Japan 20

Tijdloos Japan 52

Culinair Japan 84

Outdoor Japan 112

Futuristisch Japan 138

Reizen in Japan 166

Populair Japan 194

Seizoenen in Japan 222

Register 250

Dankbetuiging 254

Mount Fuji

'Het uitzicht op de piek is al behoorlijk inspirerend, maar vanaf de piek is het zicht ronduit episch.'

Zoek inspiratie in de serene schoonheid van Mount Fuji

Pelgrims en schilders worden al eeuwenlang aangetrokken door deze heilige berg – en dat zal niemand verbazen

Hoewel driekwart van Japan bergachtig is, is er één piek die boven de rest uitsteekt. Met zijn 3776 meter steekt Mount Fuji (of Fuji-san) bijna 600 meter boven zijn naaste rivaal uit, Mount Kita in Yamanashi. Maar het formaat van Fuji-san is lang niet de enige reden voor de status van nationaal icoon.

Met de schilderachtige omgeving en de aangename symmetrie van de berg – een vleugje *wabi-sabi* (een Japanse esthetiek die schoonheid vindt in imperfectie) door een kleine tweede piek – heeft de berg talloze kunstenaars geïnspireerd. En door de ligging vlak bij Tokyo trekt het al eeuwenlang veel bekijks. Tokyo, dat vroeger Edo heette, is sinds de grote samoerai Tokugawa Ieyasu er in 1603 zijn regering vestigde het politieke hart van Japan. De daaropvolgende 260 jaar moesten de *daimyo* (feodale heren) van het land afwisselend in Edo en Kyoto (traditioneel de keizerlijke hoofdstad) doorbrengen. Velen van hen reisden tussen de twee op de Tokaido, de 'Great Eastern Sea Route'. De reis duurde weken en onderweg moesten er rivieren worden overgestoken en verraderlijke bergpassen worden genomen. Maar toen de *daimyo* eenmaal Mount Fuji zagen, wisten ze dat ze het laatste stuk naderden. Het is dan ook geen verrassing dat dit enorme oriëntatiepunt een grote rol speelt in de vele ukiyo-e weergaven (houtsneden populair van de 17de tot de 19de eeuw) van de route.

Een zeer bewonderde ukiyo-e-kunstenaar was Hiroshige, wiens serie *The Fifty-Three Stations of the Tokaido* elke *shuku* (poststad) langs de Tokaido laat zien, met op verschillende prenten Mount Fuji. In zijn afbeelding van Maisaka-juku is het slechts een kleine kegel op de achtergrond. Maar tegen de tijd dat we Hara-juku bereiken, lijkt de piek zo dichtbij dat hij uit de prent breekt. Hokusai's *Great Wave off Kanagawa* uit zijn nu iconische reeks *Thirty-Six Views of Mount Fuji* laat de piek ook zien; te midden van de chaos van de golven ligt Mount Fuji er sereen bij. Het uitzicht op de piek is al behoorlijk inspirerend, maar vanaf de piek is het zicht ronduit episch. Hoewel de Fuji belangrijk is in het boeddhisme en shinto, zijn het de Shugendo (bergverering) asceten van eeuwen geleden die de berg begonnen te beklimmen en vervolgens anderen voor gingen op de paden die zij hadden gelegd. Tijdens het klimseizoen van juli tot begin september beklimmen honderdduizenden mensen de berg; onder hen bevinden zich nog steeds witgeklede Fuji-ko pelgrims. Er zijn vier routes naar boven, elk verdeeld in tien etappes (bussen gaan tot etappe vijf). Veel klimmers wandelen tot etappe acht, overnachten in een lodge (dat helpt tegen hoogteziekte) en finishen voor zonsopkomst. De beloning is de *goraiko*: de zonsopkomst vanaf de top, waarbij de wolken onder je in een zee van goud veranderen. Wat een plaatje!

PRAKTISCH

Mount Fuji ligt op de grens van de prefecturen Shizuoka en Yamanashi, ongeveer 100 km ten westen van Tokyo.

Als je Mount Fuji wilt beklimmen, houd je dan aan het officiële klimseizoen en bereid je goed voor. Hoewel het geen technische klim is, is het nog steeds vermoeiend en soms gevaarlijk. Ga naar de officiële website van het ministerie van Milieu (fujisan-climb.jp/nl) voor actuele informatie over de omstandigheden en beperkingen. De Yoshida Trail is de populairste route en heeft de meeste faciliteiten. De Fujinomiya Trail is sneller maar steiler. Als je de drukte liever vermijdt (en sobere faciliteiten niet erg vindt) kies dan de minder bewandelde routes Subashiri en Gotemba.

Stations Kawaguchiko en Fujisan zijn per bus en trein verbonden met nabijgelegen bestemmingen, waaronder Tokyo. Er zijn verschillende busroutes rond het gebied van de Fuji Five Lakes, aan de voet van Mount Fuji.

Verwen jezelf in een ryokan

De geest van de Japanse gastvrijheid is voelbaar in dit traditionele pension

Als er één principe is dat kenmerkend is voor reizen in Japan, dan is het wel *omotenashi*. Dit vormt de kern van de traditionele Japanse gastvrijheid en kan eenvoudig worden vertaald met 'gasten verwelkomen'. Maar door de eeuwen is de betekenis uitgebreid, en nu houdt *omotenashi* in dat de focus volledig ligt op het comfort van gasten, met een voortdurende aandacht voor hun behoeften en een oprechte bereidheid om hard voor hen te werken. De cultuur van *omotenashi* is zo diep geworteld dat je het overal in terugziet, zowel in moderne als traditionele situaties. Om optimaal te genieten van *omotenashi* ga je naar een ryokan. Deze traditionele Japanse gasthuizen zijn doordrongen van dit concept en alles is gericht op een optimale ervaring. Anders dan in een westers hotel betekent een verblijf in een ryokan niet dat je kunt doen wat je wilt, wanneer je wilt. Het diner wordt bijvoorbeeld op een vast tijdstip geserveerd en het ontbijt is meestal al voor 10.00 uur 's ochtends afgelopen. Je vertrouwt erop dat de ryokan weet wat je nodig hebt om lichaam en geest weer op krachten te brengen. Veel van deze pensions hebben immers alle tijd gehad om dat uit te vinden. Hoshi Ryokan (in Awazu Onsen) werd opgericht in 718, is een van de oudste hotels ter wereld en het oudste dat nog steeds door dezelfde familie wordt gerund. Je mag dan ook verwachten dat het personeel van Hoshi Ryokan precies

weet hoe ze gasten kunnen helpen om weer op adem te komen. Ze bieden niet alle denkbare faciliteiten, maar richten zich op wat hun hotel bijzonder maakt: mineraalrijke warmwaterbronnen, voortreffelijke seizoensgebonden Japanse gerechten en zorgvuldig onderhouden tuinen. Eenvoudig maar uiterst effectief. Net als in andere ryokans wordt een groot deel van de service in Hoshi zo uitgevoerd dat het niet opvalt. Als je terugkomt van het diner, vind je je futonbed opgemaakt op de tatamivloer en is het licht gedimd. In deze onzichtbare gebaren komt de warmte en aandacht voor detail van het personeel naar voren. Buitenlandse bezoekers voelen zich soms onzeker in de ryokan, maar het vriendelijke personeel staat klaar om al je vragen te beantwoorden (moet ik mijn yukata dragen tijdens het diner? Moet ik een handdoek meenemen naar de onsen?), zodat jij je kunt ontspannen en optimaal kunt genieten van de prachtige omgeving. Hoshi Ryokan is een van de meest gerenommeerde ryokans in Japan, maar er zijn tal van traditionele pensions verspreid over het land, elk met hun eigen voordelen. Veel ervan zijn duur (maar de luxe is het ongetwijfeld waard), maar er zijn ook goedkopere varianten. Deze hebben misschien niet alle luxe die je in duurdere accommodaties aantreft, maar de service is altijd uitstekend – en dat is uiteindelijk waar *omotenashi* om draait.

— PRAKTISCH —

Hoshi Ryokan ligt in Awazu Onsen, in de prefectuur Ishikawa, aan de kust bij Kanazawa. Awazu is een van de vier dorpen met warmwaterbronnen in het stadje Kaga Onsen.

Wil je een verblijf boeken in Hoshi Ryokan, reserveer dan een kamer via de website van de ryokan (ho-shi.co.jp). Hoshi heeft een website, maar veel andere ryokans niet. Daar moet je telefonisch of via een reisbureau reserveren. Heb je tattoos en boek je een ryokan met warmwaterbronnen, ga dan vooraf na of je wel van de baden gebruik mag maken en zo ja, of je je tattoos moet afdekken met een pleister.

Tussen de vier dorpen van Kaga Onsen rijden bussen van Can Bus. Awazu Onsen is bereikbaar met de Can Bus vanuit Kaga Onsen, een halte op de *shinkansen*-lijn Hokuriku. Er rijden ook taxi's en een paar bussen vanuit Awazu, een halte op de spoorlijn IR Ishikawa.

Combineer met EIHEI-JI

Ervaar Japanse gastvrijheid bij de zenboeddhistische monniken in Eihei-ji (blz. 73) voor een shukubo (tempelverblijf). De tempel is bereikbaar vanuit Fukui, een halte op de Hokuriku-shinkansen-lijn, niet ver van Kaga Onsen.

Boven links Kopje groene thee
Boven rechts Landschap rondom Hoshi Ryokan
Links Mooi uitzicht vanuit een traditionele ryokan

Een reis door traditioneel Japan

AANBEVOLEN DUUR 10 dagen **BEGIN** Kyoto, een reis van 4–5 uur met de *shinkansen* uit Tokyo **VERVOER** Reguliere treinen en bullet trains **EINDE** Tono; JR-treinen naar de luchthaven Hanamaki-kuko (vluchten naar Osaka, Fukuoka, Nagoya en Sapporo) en station Shin-Hanamaki voor de *shinkansen* naar Tokyo

Een zeer intrigerend aspect van de Japanse cultuur is het behoud van eeuwenoude tradities – de theeceremonie, het ritueel van de *onsen* enzovoort – en dat is precies wat we op deze reisroute gaan verkennen. De reis, die we helemaal met de trein (*blz. 16*) doen, vertrekt in Kyoto, de oude hoofdstad, en gaat dan van het zuidwesten van Honshu naar het noordoosten. We stoppen

bij warmwaterbronnen, oude hoofdsteden, ruige kusten en idyllische plattelandsdorpen. Op elke bestemming maak je kennis met aspecten van de Japanse traditionele cultuur, zoals bij beroemde literaire locaties en kunstnijverheidsateliers. Aan het eind van de route begrijp je pas dat tradities niet alleen overleven, maar zich ook ontwikkelen in het moderne Japan.

Gebied van de kaart

5. ATAMI

Ga na de overnachting in Shizuoka met een *shinkansen* (30 min.) naar Atami op het schiereiland Izu, reserveer hier ook een *ryokan* en breng de dag door in het MOA Museum of Art, Atami Castle en de warmwaterbronnen van de stad.

2. KINOSAKI ONSEN

De trein brengt je in 1,5 uur van Kyoto naar Kinokuni Onsen, een bekend warmwaterresort (*blz. 68*). Boek een *ryokan* en ga van *onsen* en café naar meditatie-workshop en terug, waarna je je bed opzoekt voor een heerlijke nachtrust.

1. KYOTO

Er is geen betere plek om de reis te beginnen dan in Kyoto, de oude keizerlijke hoofdstad van Japan, waar veel beroemde monumenten van het land worden behouden. Volg een weefworkshop, ga naar zentuinen of maak een geishashow mee.

3. UJI

Keer uitgerust terug naar Kyoto en maak een dagtocht naar Uji (*blz. 56*), een stadje dat bekend is om de thee. Geniet van een ceremonie en ga terug naar Kyoto (20 min. met de trein).

4. HAMAMATSU EN SHIZUOKA

Ga vanuit Kyoto met de *shinkansen* in 1,5 uur naar Hamamatsu voor een *chusen-zome* verfworkshop. Neem in de middag de *shinkansen* (30 min.) naar Shizuoka om houtblokdrucken te leren (*blz. 81*).

6. KAMAKURA

De volgende stop is Kamakura, met de JR-trein op 1,5 uur vanuit Atami (overstappen in Ofuna). Bewonder de traditionele Japanse tuinontwerpen in Zuisen-ji en kijk rond in de nijverheidsbuurt van de stad – Kamakura is bekend om het lakwerk. Vanhier vertrek je naar Tokyo.

9. TONO

Met een andere JR-trein bereik je in 2 uur eindbestemming Tono, via Hanamaki. Verlies jezelf in de boeiende volksverhalen en leer alles over *mingei* (volksnijverheid) op het platteland rondom de Tono Valley (*blz. 90*).

EINDE

8. HIRAIZUMI

Reis naar Hiraizumi (zo'n drie uur van Tokyo) en bekijk de stad – met prachtige tempels, tuinen en archeologische sites – die in de 17de eeuw de inspiratie vormden voor de iconische Matsuo Basho (*blz. 79*) om haiku's te schrijven.

7. TOKYO

Na een verkikkende nacht ga je een paar dagen lang op zoek naar de traditionele kanten van de stad. Probeer een kunst als kalligrafie uit, bekijk het kabuki-theater (*blz. 63*), en kijk waar de traditionele en hedendaagse esthetiek elkaar ontmoeten op plekken zoals het Nezu Museum.

Serene tuin met kleurrijke herfstbladeren, Tenryu-ji

46

Zoek rust in de klassieke tuinen van Kyoto

Leer meer over de verschillende stijlen van Japanse tuinen in de oude hoofdstad

— PRAKTISCH —

Kyoto ligt in de prefectuur Kyoto in de regio Kansai.

De meeste tuinen vragen entree, maar je hoeft niet te boeken.

Kyoto ligt aan de Tokaido-shinkansen-lijn tussen Tokyo en Shin-Osaka, en diverse lokale lijnen. Reis in de stad met trein, bus, metro of benenwagen.

Japanse tuinen zijn geen gewone groene ruimtes. Hoewel ze zeker mooi zijn, worden ze vooral gekoesterd om de spirituele en filosofische ideeën achter elk ontwerpelement. Er zijn verschillende tuinstijlen – de meest voorkomende thema's zijn droog, wandelen en thee – maar veel hebben dezelfde elementen en principes: subtiele beplanting, kronkelende paden die de concentratie bevorderen en water dat wordt beschouwd als zuiverend. Ga naar Kyoto, de stad met talloze tuinen, om deze perfecte landschapsontwerpen te bewonderen. Hoewel het moeilijk is om een favoriet te kiezen, zijn er toch enkele die eruit springen. De 15de-eeuwse droge tuin

van Ryoan-ji is een meditatieve ruimte met nauwkeurig geplaatste rotsen en geharkt grind. Dan zijn er nog de groene traditionele tuinen van Okochi Sanso, een liefdeswerk van een van de eerste *jidaigeki*-filmsterren (historische drama) van Japan. Maar voor velen is de tuin van Tenryu-ji (als eerste aangewezen als locatie van bijzonder historisch en landschappelijk belang) het imposantst. Hoewel de tempelgebouwen herhaaldelijk zijn verwoest en herbouwd, is het terrein sinds de 14de eeuw vrijwel intact gebleven, waardoor het mogelijk de oudste wandeltuin van Japan is. Je begrijpt de term wandeltuin meteen als je langs de vijver loopt en geniet van het uitzicht.

47

OUTDOOR JAPAN

Buig voor de heilige herten van Nara

In de Japanse hoofdstad uit de 8ste eeuw leven zo'n 1200 ondeugende, maar vertederende herten

Om wilde dieren te zien, moet je meestal de natuur in, maar dat geldt niet voor Nara. Deze mooie stad is bekend om de wilde (en vaak brutale) herten, die vrij rondwandelen door de historische straten. Het verhaal gaat dat Takemikazuchi, de god die is begraven in de 8ste-eeuwse Kasuga Shrine, hier aankwam op de rug van een heilig wit hert. Het dier werd beschouwd als boodschapper van de goden en kreeg vrij spel in de stad – hoewel de meeste herten zich natuurlijk ophouden in de beboste heuvels van Nara Park. Als je vanuit het stadscentrum naar het park loopt, zie je al snel herten die een dutje doen onder een boom, door hekken gluren of het verkeer ophou-

den. Eenmaal in het park zie je er tientallen, die zich niets aantrekken van toeristen die hen *shika-senbei* (hertencrackers) aanbieden. Veel dieren hebben geleerd dat een buiging voedsel oplevert – en natuurlijk is het beleefd om terug te buigen – maar sommige kiezen voor een directere aanpak en steken hun snuit in je tas. Dit brutale gedrag komt voor als het druk is in het park, en wil je dat vermijden (en genieten van de rust) blijf dan een nachtje logeren. Sta vroeg op om de herten uit de ochtendnevel tevoorschijn te zien komen of wacht tot de schemering om ze te zien bij de lichtjes van de oude tempels. Boodschappers van de goden: dat is zo gek nog niet.

— PRAKTISCH —

Nara Park strekt zich ten oosten van de stad Nara uit.

Nara's herten zijn wilde dieren, dus wees voorzichtig. Voer ze alleen *shika-senbei* die straatventers bij het park verkopen.

Station Kintetsu-Nara en station JR Nara liggen beide op loopafstand van het park.

Een Narahert struikt door Nara Park

Ontdek je innerlijke otaku in Akihabara

Electric Town in Tokyo is een paradijs voor fans van anime, gaming en alles wat ‘nerdy’ is

Alle neonlichten en bruisende energie van Akihabara zorgen voor een overprikkeling van je zintuigen. Vanaf hoge reclameborden zingen en dansen J-popidolen, pakkende jingles maken reclame voor populaire games en de nieuwste producten, en geanimeerde figuren zwaaien, wijzen en wenken voorbijgangers. Overal op straat vind je luidruchtige speelhallen met *gachapon*-automaten, gamingcafés die de hele nacht open zijn en mega-elektronicawinkels. Het is chaotisch, maar op een positieve manier: Akiba (zoals Akihabara vaak wordt genoemd) heeft een onmiskenbare, uitnodigende charme. Dat geldt vooral voor *otaku*, mensen met een passie voor anime, manga of gewoon voor welk onderwerp dan ook. Akiba is een waar *otaku*-paradijs, met themacafés en winkels die aan elke wens voldoen, van merchandise tot zeldzame fanartikelen. Je hoeft geen fan te zijn om je hier te vermaken; als je ook maar een beetje geïnteresseerd bent in de nerdy subculturen van Japan, is Akiba de plek waar je moet zijn. Ga naar een arcade of gamingcafé, zing anime-themaliedjes in een karaokebar of slenter gewoon door de buurt en neem alles in je op. Nog één ding: vergeet niet mee te doen aan de loterij voor kaartjes voor een concert van AKB48. Deze popgroep begon hier (‘AKB’ is een afkorting van Akihabara) en treedt nog steeds bijna dagelijks op in hun eigen theater.

PRAKTISCH

Akihabara ligt in het noorden van het centrum van Tokyo, twee metrohaltes ten noorden van Tokyo Station. Het ligt op loopafstand van Ueno Park.

Chuo-dori, de hoofdstraat van Akiba, is op zondag gesloten voor verkeer. Loot online mee voor tickets voor een AKB48-concert (akb48.co.jp/theater).

Akihabara is goed bereikbaar; het station is een halte op de Hibiya-metrolijn en de JR Yamanote-, Sobu- en Keihin-Tohoku-lijnen.

De verblindende lichten in Akihabara

